

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Conivgio Doctrina

Wigand, Johann

Jhenæ

VD16 W 2745

De Ivdice.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36207

DE CONIVE.
DE IVDICE.

Efficiens causa diuortij est, Deus ipse,
seu lex ipsius, qua pronunciantur separati illi
coniuges, qui ipsi met sese, violato vinculo &
ordine Dei, prius re ipsa diuiserunt. Nam ille
ipse qui dixit, Quod Deus coniunxit, homo
non saparet, etiam dixit, omnis qui dimittit
vixorem, EXCEPTA fornicationis causa, fa-
cit eam mæchari, hoc est, adultery causa, hic-
tum est facere diuortium legitimum.

Lex autem illa, seu Norma indicandi &
pronunciandi de causis matrimonialibus, est
verbum Dei, & leges politicæ, verbo Dei non
contrarie.

Organa sunt iudices competentes, quibus
conuenit seu commissa est cognitio ac dijudica-
tio talium Matrimonialium casuarum. Apud
gentes autem tantum in foro politico eiusmodi
causæ tractatae sunt. In papatu vero officiali-
bus, qui plerumq; fuerunt homines auari, ra-
paces, sceleratissimi, sicut Petrus Blesensis &
aliorum vetusta scripta testantur, ea cura ab
Episcopis Abéois, lurconibus, fornicarijs, ve-
natoribus, demandata fuit. Nam pro pecunia,
omnia iura habuerunt venalia. Et quid illi de
coniugio rectè iudicarent, qui cœlibem, hoc est,
impurissimam egerunt vitam, & charakte-

DIVORTIIS.

en Antichristi ex professo defenderunt, hoc
et prohibitionem coniugij. I. Timot. 4. Præte-
ra lus canonicum, quod in hisce rebus pluri-
mabebet cum verbo Dei pugnantia, vbi opti-
mu*m* visi fuerunt agere, secuti sunt.

Iam vero in Ecclesiis Christi, vbi since-
ra Euangelij doctrina sonat, & Sacramenta à
Christo instituta, ritè administrantur, & ut
compendio dicam, Antichristo Romano, spiri-
tuorū reuelatio, longum vale est dictum, Con-
sistorijs ea cura committitur à legitimis Ma-
gistratibus, in quibus consident tum Theologi,
tum Iure consulti, ac politici nonnulli, qui ver-
bam Dei, ac leges Magistratum honestas se-
quuntur.

Sed vbi non sunt Consistoria, hoc est, iu-
dicia uti vocant Ecclesiastica, à Magistrati-
bus ordinata & constituta, ibi Ministri verbi
Dei adhibitus sibi aliquot senatoribus, eas
causas audiunt, atq; ad Norman verbi diuini,
ac honesta statuta cuiusq; reipublicæ exigunt,
et conscientie expediantur, & honestati vita
recte consulatur.

CONTRARIA.

M 4

Trin

DE CONIVG.

Priuato arbitrio, neglecto competente
judice, aut posthabita cause cognitione adi-
judicatione, semet separare, aut alios dirime-
re. Docet autem ipsum ius naturæ, neminem
posse sui ipsius esse iudicem. Etsi enim cuique
juxta discrimen honestorum & dishonestorum,
in situ mentibus humanis, & in primis iuxta
verbum Dei licitum est, penes se vel probare,
vel improbare aliquid, tamen in publicis accu-
tionibus, tantarumq; rerum mutatione nemini
fas est, sine iudicio eorum, quibus conuenit, ali-
quid moliri. Sicut enim nemo sibi ipsi copulat
Coniugem, sed id sit publicè & solenniter co-
ram Ecclesia, & ab ipsis ministro, ut nemo
seipsum sine legitimo iudicio debet a coniuge
diuellere, atq; alij se se matrimonio iungere,
quantumvis sit evidens et notoria causa. Nam
iudicia sunt ordinationes Dei. Deinde viden-
dum, ut omnia ordinate in Ecclesia Dei siant.
Tertiò scandalum necesse est caneri. Quarid
Conscientiarum ratio habenda est, que non
possunt esse tutæ aduersus tentationes, si pri-
uato quis arbitrio diuertia machinetur, &
priuato arbitrio alij copuletur.

Posthabita lege affectus sequi, morem ge-
rere cognatis, opulentis, potentibus, id quod
non raro solet accidere.

HOMIN

DIVORTIIS.

Hominibus indoctis, manifestis criminibus obnoxijis, & infamibus, rapacibus, committere iudicium de causis Matrimonialibus. Quales enim deceat esse iudices, docet verbum Dei.

DE MATERIA IN QVA.

De violatione & separatione desponentum supra suo loco est dictum. Hic verò tantum de maritis & viroribus, qui legitime copulati sunt, atq; cohabitarunt coniugaliter, agitur, quos lex in quibusdam certis casibus, duellit ac distrahit. Vbi igitur non fuit solennis copulatio atq; cohabitatio coniugalis, ibi non sit diuortium propriè loquendo.

DE MATERIA CIR-

ca quam.

Versatur autem diuortium circa causas quosdam, seu causas graues, que separationem illam legitimam facere cogunt.

Sunt autem cause diuortij, in sacris quidem literis expressæ, tres, nempe:

Mors.

Adulterium.

Desertio.

M 5

Do